

Finansmarkedsfondet: Årsberetning 2019, ved Norges forskningsråd

Finansmarkedsfondet kan gi økonomisk støtte til forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer, og økt etisk bevissthet. Norges forskningsråd har siden 2005 ivaretatt sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Som følge av revidering av regelverket 04.06.15 overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Forskningsrådet anser at kontraktsfestet rapportering fra Finansmarkedsfondets prosjekter viser få avvik og disse skyldes i hovedsak forsinkelser i enkelte forskerprosjekters framdrift .

Innledning

Etter privatisering og salg av Oslo Børs ASA og Verdipapirsentralen ASA, vedtok Stortinget at deler av overskuddet fra salgene skulle avsettes til et finansmarkedsfond. Årlig avkastning fra fondet ble benyttet til å støtte forskning og allmennopplysning knyttet til finansmarkedene. I Prop. 1 S (2012-2013) foreslo Finansdepartementet å etablere en ny modell for Finansmarkedsfondet, hvor fondet opphørte fra 01.01.13 og fondskapitalen ble tilført statskassen og erstattet av ordinære utgiftsbevilgninger over statsbudsjettet fra og med budsjettåret 2013. Stortinget ga sin tilslutning til forslaget. Bevilgningsnivået skal holdes reelt uendret frem til 2030. Regelverk for Finansmarkedsfondet (sist revidert av Finansdepartementet 21.10.16) er gjengitt på fondets hjemmeside.

Som følge av det reviderte regelverkets § 11, jfr Finansdepartementets brev med vedlegg av 04.06.15, overtok Norges forskningsråd ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Styret og Forskningsrådet avgir hver sin årsberetning, som til sammen gir et utfyllende bilde av status og drift av Finansmarkedsfondet.

Administrative forhold

Finansdepartementet har et overordnet ansvar for den administrative håndteringen av Finansmarkedsfondet. Finansmarkedsfondet ledes av et styre som er oppnevnt av Finansdepartementet. Styret beslutter utdeling av midler. I 2019 ble det avholdt tre styremøter. Norges forskningsråd ivaretar sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet som et forvaltningsoppdrag for Finansdepartementet. Avtalen som regulerer oppdraget ble fornyet i november 2019 for fem nye år. Forskningsrådet fikk i regelverk av 04.06.15 ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Forskningsrådet har i samarbeid med Finansmarkedsfondets styre utarbeidet et notat som beskriver rutiner og prosedyrer for oppfølging og kontroll av fondets prosjektportefølje.

Status- og avviksrapportering

Selv om endringene i regelverket innebærer at Forskningsrådet har ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje, gir Forskningsrådet styret rutinemessig en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering i hvert styremøte. Det primære formålet er å gi styret informasjon som kan inngå som en del av beslutningsgrunnlaget i fremtidige bevilgningssaker. Avviksanalysen gir i tillegg styret mulighet til å revurdere sin prosjektbevilgning til prosjekter med vesentlige avvik. I løpet av 2019 ble 8 allmennopplysningsprosjekter og 2 forskerprosjekter fullført, i tillegg ble 2 faglige konferanser avholdt, jfr. vedlegg 2. Resultater fra disse prosjektene, samt et

populærvitenskapelig resymé av gjennomførte forskerprosjekter, er gjengitt på fondets hjemmeside.

Vedlegg 3 gir en oversikt over Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.19. Den samme oversikten ligger på fondets hjemmeside. Per 31.12.19 finansierer fondet 7 allmennopplysningsprosjekter og 16 forskningsprosjekter¹, samt 3 faglige konferanser.

Forskningsrådets kommentarer

Mottatte framdriftsrapporter er behandlet administrativt, og generelt finner Forskningsrådet at det er få avvik å bemerke i fremdriften i Finansmarkedsfondets prosjekter. Enkelte forskerprosjekter i porteføljen er av ulike årsaker forsinket i fremdrift og slutføring. Enkelte av de slutførte prosjektene har ikke disponert hele prosjektbevilgningen, og ikke-disponerte midler er blitt tilbakeført.

Forskningsrådet orienterer Finansmarkedsfondets styre rutinemessig om status og avvik, og har i samarbeid med styret etablert rutiner for avvikshåndtering. Forskningsrådet legger til rette for en tett og god dialog med Finansmarkedsfondets styre om forhold som angår oppfølging og kontroll. Forskningsrådet har i 2019 lagt frem to avvik av vesentlig karakter for styret. Avvikene var ikke så alvorlig at det medførte inndragning av midler.

Riksrevisjonen reviderer Finansmarkedsfondet som en del av revisjonen av Forskningsrådet. Det har ikke vært noe å bemerke i løpet av 2019.

Regnskap 2019

Regnskap for 2019 fremgår av vedlegg 4.

Bevilgningen til Virksomhetsbudsjettet er en separat bevilgning (via Kunnskapsdepartementet), og holdes utenfor styrets budsjett for prosjektbevilgninger. Det årlige budsjettet for Finansmarkedsfondets virksomhetskostnader (tabell 3) tar utgangspunkt i Finansdepartementets overføring av dette separate budsjettet på 1,9 millioner kroner til Kunnskapsdepartementet i 2018.

Ubrukte midler fra 2018 ble overført til 2019 (jf Gjenværende saldo på 31.12 på 270.840 kr), derav et budsjett på om lag 2,2 millioner kroner for 2019. Dette skyldes hovedsakelig at utgifter til bruk av fagpanel i 2018 ble belastet 2019 ettersom fagpanel ble avholdt i desember 2018.

Utgifter til administrasjon (inkl. informasjon) av Finansmarkedsfondet beløper seg til om lag 1,7 millioner kroner i 2019, mot om lag 1,6 millioner kroner i 2018, jfr vedlegg 4. Dette inkluderer bl.a refusjon til Norges forskningsråd for sekretariatsfunksjoner, honorarer og kostnader knyttet til styrearbeid og bruk av fagpanel i forbindelse med søknadsbehandlingen, samt kostnader knyttet til informasjon, prosjektoppfølgning og proaktivt arbeid. Deler av honoraret for bruk av fagekspert i 2019 vil bli belastet 2020, og dekkes av deler av overført beløp fra 2019 til 2020 (overført beløp er 499.341 kroner jf. 'Gjenstående saldo' per 31.12, tabell 3 i vedlegg 4).

For kommentarer til regnskapet henvises det til styrets årsberetning for 2019.

¹ Forskerprosjekter mottatt til søknadsfristen 25. september 2019 ble først behandlet i styremøte 01/20, og er derfor ikke inkludert.

Lysaker, 21. februar 2020

Norges forskningsråd

Elise Husum
Avdelingsdirektør
Område for næringer og teknologier

Gro Marthinsen
Seniorrådgiver
Område for næringer og teknologier

De to årsberetningene fra styret og Forskningsrådet inneholder de samme vedleggene.

- Vedlegg 1: Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2019
- Vedlegg 2: Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2019
- Vedlegg 3: Finansmarkedsfondets igangværende prosjektportefølje per 31.12.19
- Vedlegg 4: Finansmarkedsfondet: Regnskap 2019

Vedlegg 1:

Finansmarkedsfondet: Prosjektbevilgninger i 2019

Allmennopplysning:

Igangværende prosjekter: 3

- ✓ Nina Kristiansen, forskning.no, *Allmennrettet formidling av forskning og kunnskap om pensjon* (pnr 282736): 256.000 (videreføring i 2019) og 524.000 kroner (slutføring i 2020).
- ✓ Ellen K. Nyhus, NORCE: *Finansielt kunnskapsnivå og finansiell atferd i Norge* (pnr 290117): 370.000 kroner (slutføring i 2019)
- ✓ Anne Jortveit, Norsk klimastiftelse: *Klima – finans og børs* (pnr 290130) 355.000 kroner (slutføring i 2019)

Nye prosjekter: 5

- ✓ Geir Ormseth, Forbrukerrådet: *Fremstilling av sammenliknbare data for kombinasjonsfond og analyse av forholdet mellom pris og kvalitet* (pnr 299854): 250.000 kroner
- ✓ Thomas Bø Andersen, Stiftelsen KÅKÅkverulankatedralen: *KÅKÅnomics 2019 – Norges og Nordens økonomifestival* (pnr 299850): 200.000 kroner med betingelser
- ✓ Peter Henriksen Ringstad, Tax Justice Network – Norge: *Dataanalyse av det nye eierregisteret* (pnr 310768): 510.000 kroner med betingelser
- ✓ Tor Dølvik, Transparency International Norge: *Hvem eier Oslo? Hvitvaskingsrisiko i det norske eiendomsmarkedet?* (pnr 310769): 287.000 kroner med betingelser
- ✓ Synnøve Høkholt Sagafos, Rethinking Economics Norge: *Rethinking Accounting* (pnr 310771): 150.000 kroner med betingelser

Forskning:

Igangværende prosjekter: 12

- ✓ Hans Krogh Hvide, Universitetet i Bergen, *Portfolio choices of Norwegian investors II*: 228.000 kroner (slutføring)
- ✓ Andreas Fagereng, Statistisk Sentralbyrå, *Do All Individuals Gain Equally in Capital Markets? Shedding Light on the Causes of Wealth Inequality*: 270.000 kroner (slutføring)
- ✓ Danielle Zhang, Handelshøyskolen BI, *CEO's Personal Risk Attitudes and Corporate Financing and Investment Policies*: 202.000 kroner (slutføring)
- ✓ Plamen T. Nenov, BI: *Frictions in the Housing Market* (pnr 2746789): 23.000 kroner (slutføring)
- ✓ Yushu Li, UiB: *Strategic Risk Adoption in Real Options under Multi-Horizon Regime Switching and Uncertainty* (pnr 274569): 130.000 kroner (slutføring)
- ✓ Ola Kvaløy, UiS: *Fair Advice* (pnr 274774): 135.000 kroner (slutføring)
- ✓ Jon Petter Rui, Universitetet i Bergen, *Mellom rettssikkerhet og effektivitet. Nye rettslige strategier mot organisert økonomisk kriminalitet* (doktorgradsstipend): 370.000 kroner (videreføring i 2019) og 799.000 kroner (slutføring i 2020)
- ✓ Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen, *EØS-finanstilsyn – en rettsvitenskapelig analyse om Norges tilknytning til EUs tilsynssystem for finansmarkedet* (Post.doc stipend): 470.000 kroner (videreføring)
- ✓ Ronny Gjendemsjø, Universitetet i Bergen, *Towards more stability, competitiveness and predictability in the financial sector* (Post.doc stipend): 204.000 kroner (videreføring i 2019) og 41.000 kroner (slutføring i 2020)

- ✓ Karin Thorburn, NHH: *CEO Incentives, Wealth and Risk Aversion* (pnr 274705): 568.000 kroner (videreføring I 2019) og 150.000 kroner (slutføring I 2020)
- ✓ Roy Krøvel, OsloMet: *Making Transparency Possible – Interdisciplinary dialogues* (pnr 274577): 371.000 kroner (videreføring I 2019) og 849.000 kroner (slutføring I 2020)
- ✓ Alfonso Irarrazabal, BI: *Time-varying disaster risk, asset prices and international business cycles* (pnr 274766): 62.000 kroner (videreføring I 2019) og 101.000 kroner (slutføring I 2020)

Nye prosjekter: 3

- ✓ Martin Blomhoff Holm, SSB: *The Effects of Education on Returns to Wealth* (pnr 294978): 378.000 kroner for 2019 og 363.000 kroner (videreføring I 2020).
- ✓ Knut Anton Mork, NTNU: *Beslutningsmodell for risikotaking I og uttak av midler fra SPU* (pnr 294398): 454.000 kroner for 2019 og 430.000 kroner (videreføring I 2020).
- ✓ Dagfinn Rime, BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953): 400.000 kroner for 2019 og 75.000 kroner (videreføring I 2020).

Faglige kurs og konferanser: 3

- ✓ Christopher Bleibtreu, Handelshøyskolen BI: *Analytical Research in Financial Accounting Workshop 2020* (pnr. 309072): 63.000 kroner med betingelser.
- ✓ David Ruiz Baños, Matematisk institutt, UiO: *Forsikringsseminaret ved Matematisk institutt 2020* (pnr. 309790): 50.000 kroner.
- ✓ Fredrik Wulfsberg, Handelshøyskolen ved OsloMet: *Oslo Macro Conference* (pnr. 309308): 75.000 kroner med betingelser.

Finansmarkedsfondet: Gjennomførte prosjekter i 2019

Oversikten nedenfor viser forsknings- og allmennopplysningsprosjekter som er avsluttet i 2019. For utfyllende oversikt over formidlingsaktivitet og presseomtale, se Finansmarkedsfondets hjemmeside.

Allmennopplysning (8)

- ✓ Rune Trondsen, NordicStories AS: *Vikinger mot Ulver på Wall Street (Historien om Oljefondet)* (pnr 270423)
- ✓ Ståle Østhus, Fafo: *Pensjon for alle* (pnr 282737)
- ✓ Mona Thowsen, PWYP: *Making Transparency Possible: En webinarserie om åpenhet i finansmarkedet; økonomi, etikk, jus og praksis* (pnr 282739)
- ✓ Jorge Jensen, Forbrukerrådet: *Fripolisekalkulator - ett nettverktøy som tydeliggjør fripolisens verdi* (pnr 290129)
- ✓ Anne Jortveit, Norsk klimastiftelse: *Klima - finans og børs* (pnr 290130)
- ✓ Nanna M. Ringstad, Finansforbundet: *Kvinner i finans - får ikke, kan ikke eller vil ikke? Om kultur, karrierevalg, muligheter og verdisetting av kompetanse og ansvar* (pnr 296895)
- ✓ Kristin Skaug, AksjeNorge: *Kvinnekveld aksjer – et pilotprosjekt* (pnr 296894)
- ✓ Geir Ormseth, Forbrukerrådet: *Fremstilling av sammenliknbare data for kombinasjonsfond og analyse av forholdet mellom pris og kvalitet* (pnr 299854)

Forskning (2)

- ✓ Carsten G. Bienz, SNF: *Incentive Contracts and Risk Taking in Financial Institutions* (pnr 222745)
- ✓ Bård Støve, UiB, *Nonlinear dependence and time dynamics in financial markets* (pnr 261570)

Kurs og konferanser (2)

- ✓ John Christian Langli, Handelshøyskolen BI: *The 3rd Annual Scandinavian Accounting Research Conference* (pnr 294858)
- ✓ Øyvind Bøhren, Handelshøyskolen BI: *The BI Conference on Corporate Governance* (pnr 294377)

Finansmarkedsfondet: Igangværende prosjekter per 31.12.2019

Allmennopplysningsprosjekter: (7)

- ✓ Forskning.no, *Allmennrettet formidling av forskning og kunnskap om pensjon* (pnr 282736)
- ✓ Tax Justice Network – Norge: *Dataanalyse av det nye eierregisteret* (pnr 310768)
- ✓ Transparency International Norge: *Hvem eier Oslo? Hvitvaskingsrisiko i det norske eiendomsmarkedet?* (pnr 310769)
- ✓ Rethinking Economics Norge: *Rethinking Accounting* (pnr 310771)
- ✓ Norce Research, *Finansielt kunnskapsnivå og finansiell atferd i Norge* (pnr 290117)
- ✓ WWF Verdens naturfond: *Tap av natur som finansiell risiko* (pnr 296896)
- ✓ Thomas Bø Andersen, Stiftelsen KÅKÅkverulantkatedralen: *KÅKÅnomics 2019 – Norge og Nordens økonomifestival* (pnr 299850)

Forskningsprosjekter: (16)

- ✓ Martin Blomhoff Holm, SSB: *The Effects of Education on Returns to Wealth* (pnr 294978)
- ✓ Knut Anton Mork, NTNU: *Beslutningsmodell for risikotaking i og uttak av midler fra SPU* (pnr 294398)
- ✓ Dagfinn Rime, Handelshøyskolen BI: *Money Markets after the Global Financial Crisis: Functioning and Regulation* (pnr 294953)
- ✓ Jon Petter Rui, Universitetet i Bergen, *Mellom rettssikkerhet og effektivitet. Nye rettslige strategier mot organisert økonomisk kriminalitet* (pnr 245864)
- ✓ Hans Krogh Hvide, Universitetet i Bergen, *Portfolio choices of Norwegian investors II* (pnr 250215)
- ✓ Ronny Gjendemsjø, Universitetet i Bergen, *Towards more stability, competitiveness and predictability in the financial sector* (Post.doc stipend) (pnr 250219)
- ✓ Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen, *EØS-finanstilsyn - en rettsvitenskapelig analyse om Norges tilknytning til Eus tilsynssystem for finansmarkedet* (pnr 261592)
- ✓ Roy Krøvel, OsloMet, *Making Transparency Possible - Interdisciplinary dialogues* (pnr 274577)
- ✓ Plamen T. Nenov, Handelshøyskolen BI, *Frictions in the Housing Market* (pnr 274678)
- ✓ Karin Thorburn, Norges handelshøyskole, *CEO Incentives, Wealth and Risk Aversion* (pnr 274705)
- ✓ Alfonso Irarrazabal, Handelshøyskolen BI, *Time-varying disaster risk, asset prices and international business cycles* (pnr 274766)
- ✓ Ola Kvaløy, Universitetet i Stavanger, *Fair Advice* (pnr 274774)
- ✓ Tyler Hull, SNF, *Individual Investment Banker Connections, Advisor Choice, and Merger Performance* (pnr 250211)
- ✓ Danielle Zhang, OsloMet, *CEO's Personal Risk Attitudes and Corporate Financing and Investment Policies* (pnr 250251)
- ✓ Andreas Fagereng, SSB, *Do All Individuals Gain Equally in Capital Markets? Shedding Light on the Causes of Wealth Inequality* (pnr 261567)
- ✓ Yushu Li, Universitetet i Bergen, *Strategic Risk Adoption in Real Options under Multi-Horizon Regime Switching and Uncertainty* (pnr 274569)

Faglige kurs og konferanser: (3)

- ✓ Christopher Blebtreu, Handelshøyskolen BI: *Analytical Research in Financial Accounting Workshop 2020* (pnr 309072)
- ✓ David Ruiz Baños, UiO: *Forsikringsseminaret ved Matematisk institutt 2020* (pnr 309790)
- ✓ Fredrik Wulfsberg, OsloMet: *Oslo Macro Conference* (pnr 309308)

Finansmarkedsfondet - Regnskap 2019*(hentes fra grunnlagsbevilgningen)*

Tabell 1: Disponibelt FoU-budsjett og forbruk	Noter	2019	2018
Bevilgning FoU	1	12 700 000	12 300 000
Overføringer		5 699 328	7 333 694
Disponibelt budsjett FoU		18 399 328	19 633 694
Forbruk/utbetalinger pr 31.12.		9 845 399,00	13 934 366
Herav:			
<i>Forskning og allmennopplysning</i>	2	9 845 399	13 934 366
<i>Administrasjon</i>		0	0
<i>Informasjon</i>		0	0
Gjenstående saldo pr 31.12.		8 553 929	5 699 328
Herav på:			
<i>Prosjekter</i>		-	250 000
<i>Avsetningskonto</i>		8 553 929	5 449 328

Tabell 2: FoU- bevilgninger	2019	2018
Bevilgning	12 700 000	12 300 000
Prosjektbevilgninger i alt	18 399 328	19 633 694
<i>Forskning og allmennopplysning</i>	18 399 328	19 633 694
<i>Administrasjon</i>	0	0
<i>Informasjon</i>	0	0

Tabell 3: Virksomhetskostnader	2019	2018
Virksomhetsskostnader	1 671 499	1 629 160
Herav:		
<i>Refusjon</i>	1 119 000	1 092 000
<i>Styret</i>	447 964	465 203
<i>Søknadsbehandling</i>	94 317	43 517
<i>Formidling m.v</i>	10 219	28 440
Bevilgning	2 170 841	1 900 000
Gjenstående saldo pr 31.12	499 341	270 840

Oslo, 19.02.2020

Johan Skivik Aubell
avdelingsdirektør
Økonomiavdelingen
Norges forskningsråd

Gro Martinsen
seniorrådgiver
Finansmarkedsfondet

Noter til regnskap 2019

Note 1

Regnskapet følger tilsvarende regnskapsprinsipper som gjelder for Norges forskningsråd. Regnskapet er tilpasset regnskapsloven. Riksrevisjonen avgir ikke lenger noen særskilt revisjonsberetning for Finansmarkedsfondet, som i stedet inngår som en del av Forskningsrådet. Bevilgning blir inntektsført i tildelingsåret.

Note 2

For utbetalinger til forskningsprosjekter praktiserer Finansmarkedsfondet automatisk tertialvis kostnadsføring på prosjekter. Ultimo 2007 vedtok styret å endre utbetalingspraksis for allmennopplysningsprosjekter. Normalt utbetales 50 prosent av bevilgningen ved prosjektstart (undertegnet kontrakt), ytterligere 25 prosent ved anmodning underveis i prosjektperioden, og resterende midler ved godkjent sluttrapport. Som en konsekvens av dette følger faktiske utbetalinger en annen syklus enn styrets tildelingsvedtak.

Note 3

I 2018 ble bevilgningsmodellen over Statsbudsjettet endret ved at deler av bevilgningen ble skilt ut i en egen virksomhetsdel, som bevilges via Kunnskapsdepartementet. Virksomhetskostnader etter 2018 er sammenlignbar med postene Administrasjon og Informasjon frem til 2017.